

Ekonomiye Dair Öne Çıkan Düzenlemeler ¹

4-10 Mayıs 2023

BDDK'dan SLM Yatırım Bankası'na kuruluş izni

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) tarafından SLM Yatırım Bankası AŞ unvanlı bir yatırım bankasına kuruluş izni verildi.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu'nun konuya ilişkin kararı Resmi Gazete'de yayımlandı.

Buna göre, Bankaların İzne Tabi İşlemleri ile Dolaylı Pay Sahipliğine İlişkin Yönetmeliğin 4 üncü maddesi kapsamında alınan bilgi ve belgeler ve söz konusu bilgi ve belgelere yönelik anılan maddelerde yer verilen yetki çerçevesinde, 5411 sayılı Bankacılık Kanununun (Kanun) 7 nci ve 8 inci maddeleri kapsamında yapılan inceleme ve değerlendirme neticesinde, Kanunun 6 ncı maddesi uyarınca kurucu ortaklar İsmail Lepiev, Cemalettin Kitapçı, Köksal Akdeniz, Fadime Öztürk ve Canan Bulut tarafından Türkiye'de 1 milyar TL kuruluş sermayeli "SLM Yatırım Bankası AŞ" unvanlı bir yatırım bankası kurulmasına izin verilmesine karar verildi.²

Ücretsiz doğal gaz tüketimi kararı Resmi Gazete'de

Ücretsiz doğal gaz tüketimine ilişkin EPDK kararı Resmi Gazete'de yayımlandı. Karar ile abonelerden tahsil edilen doğal gaz faturası iptal edilerek 3 gün içinde para iadesi yapılacaktır.

Ücretsiz doğal gaz kullanımının esaslarını belirleyen Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) kararı Resmi Gazete'de yayımlandı.

Buna göre, abonelerden tahsil edilen doğal gaz faturası iptal edilerek 3 gün içinde para iadesi yapılacaktır.

19,7 milyon abone yararlanacağı ücretsiz doğal gaz uygulamasının maliyeti 40 milyar TL olarak hesaplandı.³

¹ Bu bülten TEPAV tarafından hazırlanmakta ve iş dünyasının yakından takip ettiği vergi, istihdam, devlet destekleri, ticaret ya da finansal alanlardaki öne çıkan yasal düzenlemeleri esas almaktadır.

² Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun 04/05/2023 Tarihli ve 10594 Sayılı Kararı. Resmi Gazete, Sayı: 32181. (5 Mayıs 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/05/20230505-6.pdf>

³ Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunun 04/05/2023 Tarihli ve 11835 Sayılı Kararı. Resmi Gazete, Sayı: 32181. (5 Mayıs 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/05/20230505-5.pdf>

OHAL bölgesinde bazı taşınmazların kira alacaklarından vazgeçildi

Olağanüstü hal (OHAL) ilan edilen illerdeki bazı taşınmazların 3 aylık kira alacaklarından vazgeçildi.

Olağanüstü hal (OHAL) kapsamında, mülkiyeti Vakıflar Genel Müdürlüğü'ne ve mazbut vakıflara ait taşınmazlar hakkında alınan tedbirlere dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, Resmi Gazete'de yayımlandı.

Buna göre, olağanüstü hal ilan edilen illerde bulunan ve mülkiyeti Vakıflar Genel Müdürlüğü ile mazbut vakıflara ait taşınmazların, bu yılın şubat, mart ve nisan ayı kira alacaklarından vazgeçildi.

Bu aylara ilişkin yapılmış olan kira ödemeleri, kira sözleşmesinin sona ermesi veya devam etmesi durumuna göre, iade veya mahsup işlemlerine tabi tutulacak.

Bahse konu taşınmazların kiracılarının, kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içinde sözleşmelerinin sonlandırılmasını talep etmeleri halinde, sözleşmeleri sonlandırılarak talep tarihinden itibaren bir ay içinde tahliyeleri sağlanacak. Bu halde kiracıdan, kiralananın erken geri verilmesi nedeniyle bir alacak talebinde bulunulmayacak.⁴

Sıfır araç satışına yeni düzenleme

İlk tescil motorlu kara taşıtı ticareti faaliyetinde bulunan yetkili bayilerin, stoklarında bulunmasına rağmen taşıt satışından kaçınmaları, tavsiye edilen satış fiyatının üzerinde fiyat talep etmeleri halinde ikinci el motorlu kara taşıtı ticareti yetki belgeleri iptal edilecek ve bu işletmelere bir yıl süreyle yetki belgesi verilmeyecek.

Ticaret Bakanlığı tarafından hazırlanan İkinci El Motorlu Kara Taşıtlarının Ticareti Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik, Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Mevcut mevzuata göre, ikinci el motorlu kara taşıtı ticaretiyle iştigal edilebilmesi için yetki belgesi sahibi olunması gerekirken düzenlemeyle yetki belgesinin iptaline ilişkin hususlar belirlendi.

Yönetmelik değişikliğiyle ilk tescil motorlu kara taşıtı ticareti faaliyetinde bulunan yetkili bayilerin, stoklarında bulunmasına rağmen taşıt satışından kaçınmaları, taşıtın üretici veya distribütör tarafından tavsiye edilen satış fiyatının üzerinde fiyat talep etmeleri, tüketiciyi aksesuar almaya veya takas yapmaya zorlamaları ya da takas fiyatını piyasa fiyatının önemli ölçüde altında belirlemeleri gibi tüketicinin ilk tescil motorlu kara taşıtına ulaşmasını zorlaştırıcı herhangi bir faaliyette bulunmaları halinde ikinci el motorlu kara taşıtı ticareti yetki belgeleri iptal edilecek.

Bu nedenle yetki belgesi iptal edilen işletmeye ve işletme sahibinin diğer işletmeleri ile temsilcisi olduğu işletmelere, iptal tarihinden itibaren bir yıl süreyle yetki belgesi verilmeyecek.

⁴ Olağanüstü Hal Kapsamında Mülkiyeti Vakıflar Genel Müdürlüğüne ve Mazbut Vakıflara Ait Taşınmazlar Hakkında Alınan Tedbirlere Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Kararname Numarası: 146). Resmi Gazete, Sayı: 32182. (6 Mayıs 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/05/20230506-1.pdf>

Bakanlığa ulaşan talepler üzerine düzenleme yapıldı

Bakanlıktan konuya ilişkin yapılan açıklamada üretici, tedarikçi ve perakende işletmelerin piyasada darlık yaratıcı ve tüketicilerin mallara ulaşmasını engelleyici faaliyetlerinin, Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'da "stokçuluk" kabul edilerek yasaklandığı anımsatılarak "İşletmelerin bu yasağa uyumu Bakanlığımızca yakından takip edilmekte ve aykırı uygulamalarda bulunan işletmeler hakkında ağır idari para cezaları uygulanmaya devam edilmektedir. Son dönemde, ilk tescil motorlu kara taşıtı ticaretiyle iştigal eden yetkili bayilerin, tüketicinin ilk tescil motorlu kara taşıtlarına ulaşmasını zorlaştırıcı birtakım faaliyetlerde bulunarak haksız kazanç elde ettiği yönünde gerek sosyal medya platformlarında paylaşımlar yapılmakta gerekse Bakanlığımıza şikayet başvurularında bulunmaktadır." ifadelerine yer verildi.

Bayiler ifşa edilecek, para cezası uygulanacak

Açıklamada ayrıca bu faaliyetlerin engellenmesine yönelik Bakanlığa ulaşan talepler ile konuya ilişkin kamuoyu beklentilerinin karşılanması için yönetmelikte değişiklik yapıldığına işaret edilerek "Diğer taraftan, Bakanlığımızın stokçulukla mücadeleyle yönelik faaliyetleri kapsamında, söz konusu aykırılıkların her biri stokçuluk kabul edilecek ve her bir aykırılık için ayrı ayrı olacak şekilde yetkili bayiler hakkında 4 milyon 458 bin 600 liraya kadar idari para cezası uygulanacaktır. Ayrıca, bu yetkili bayiler, Bakanlığımızın internet sitesinde ifşa edilecektir." denildi.⁵

Deprem bölgesindeki KOBİ'lere 75 bin liraya kadar destek

KOSGEB, deprem bölgesinde imalat sektöründe faaliyet gösteren KOBİ'lerin bakım, tadilat, onarım, personel, ham madde, malzeme, teçhizat, donanım gibi giderlerinin karşılanmasına katkı sağlamak amacıyla 75 bin liraya kadar geri ödemeli destek verecek.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yapılan açıklamaya göre, KOSGEB desteği, 6 Şubat depremleri sonrasında ilan edilen olağanüstü hal (OHAL) ve sonrasında kapsama alınan iller ve ilçelerde geçerli olacak.

Bu yerlerde imalat sektöründe faaliyet gösteren KOBİ'lerin faaliyetlerinin aksamaması ve devamlılıklarının sağlanabilmesi için "İşletme Geliştirme Destek Programı" kapsamında "Afet Dönemi İşletme Desteği" uygulamaya alındı.

75 bin lira üst limitli destekten, iş yeri hasar durumuna ilişkin resmi makamlardan belge alan işletmelerden deprem sonrası kurulan geçici nitelikteki çarşı alanlarında, sanayi sitelerinde veya imalat sektöründe faaliyet gösteren işletmeler faydalanabilecek.

12 ay geri ödemesiz

İşletmelerin faaliyet gösterdikleri yapıların bakım, tadilat, onarımlarına ilişkin hizmet alım giderleri, istihdam ettikleri personel giderleri ve faaliyet konuları ile ilgili alacakları ile ham madde, malzeme,

⁵ Ticaret Bakanlığından: İkinci El Motorlu Kara Taşıtlarının Ticareti Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik. Resmi Gazete, Sayı: 32182. (6 Mayıs 2023).

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/05/20230506-12.htm>

teçhizat, donanım gibi giderlerine destek verilecek. Giderlerin büyük deprem felaketinden sonra gerçekleşmiş olmasına bakılacak.

Destek programı kapsamında yapılacak geri ödemeler, programın tamamlanma tarihinden itibaren, 12 ayı ödemesiz olmak üzere, 4'er aylık dönemler halinde 6 eşit taksitte yapılacak. İlk taksitin geri ödeme tarihi, programın tamamlanma tarihinden sonraki 12 aylık süreyi takip eden ilk iş günü olacak.⁶

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı mart ayında 1427 yatırım teşvik belgesi verdi

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, mart ayında 1427 yatırım teşvik belgesi düzenledi.

Bakanlığın, mart ayına ilişkin yatırım teşvik belgesi listesi Resmi Gazete'de yayımlandı.

Buna göre, mart ayında 1427 yatırım teşvik belgesi verilirken belge alan projelerin yatırım tutarı 90 milyar 458 milyon 668 bin 659 lira olarak hesaplandı. Yatırımların gerçekleştirilmesiyle 32 bin 406 kişinin istihdam edilmesi planlanıyor.

Öte yandan sabit yatırım tutarı 1 milyar 191 milyon 220 bin 745 lira olan ve 2 bin 494 istihdam öngörülen 43 yatırım teşvik belgesi iptal edildi.

Bu dönemde 425 yatırım teşvik belgesine tamamlama vizesi verilirken bu projelerin sabit yatırım tutarı 10 milyar 646 milyon 454 bin 65 lira, istihdam edilenlerin sayısı 20 bin 914 oldu.⁷

Çiftçilerin su kullanım bedeline yapılacak yüzde 50 indiriminin uygulama esasları belirlendi

Çiftçilerin 2023 yılına ilişkin tarımsal amaçlı su kullanım hizmet bedellerinin yüzde 50'sinin desteklenmesine ilişkin uygulama esasları belli oldu.

Tarım ve Orman Bakanlığının "Tarımsal Sulama Amaçlı Su Kullanım Hizmet Bedelinin Desteklenmesine İlişkin Uygulama Tebliği" Resmi Gazete'de yayımlandı.

Tarımsal Sulama Amaçlı Su Kullanım Hizmet Bedelinin Desteklenmesine İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararı ile üreticilerin su kullanım hizmet bedellerinin yüzde 50 desteklenmesi kararlaştırılmıştı.

Tebliğle de sulama birlikleri ile kooperatiflerince işletilen sulama sahalarında bu yıl tarımsal üretim yapan çiftçilerin su kullanım hizmet bedellerinin desteklenmesine ilişkin usul ve esaslar düzenlendi.

Buna göre, destekten yararlanacak üreticilerin Çiftçi Kayıt Sistemi'ne (ÇKS) kayıtlı olmaları ve destekleme ödemesine esas veriler ile ÇKS sistemindeki verilerin uyumlu olması şartları aranacak.

⁶ KOSGEB, Deprem Bölgesindeki KOBİ'lere 75 Bin TL Destek. (5 Mayıs 2023).

<https://www.kosgeb.gov.tr/site/tr/genel/detay/8791/deprem-bolgesindeki-kobilere-75-bin-tl-destek>

⁷ 2023 Yılı Mart Ayına Ait Yatırım Teşvik Belgeleri Listesi. Resmi Gazete, Sayı: 32183. (7 Mayıs 2023).

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/05/20230507-3.pdf>

2023 Yılı Mart Ayına Ait Tamamlama Vizesi Yapılan Yatırım Teşvik Belgeleri Listesi. Resmi Gazete, Sayı: 32183. (7 Mayıs 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/05/20230507-4.pdf>

2023 Yılı Mart Ayına Ait İptal Edilen Yatırım Teşvik Belgeleri Listesi. Resmi Gazete, Sayı: 32183. (7 Mayıs 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/05/20230507-5.pdf>

Sulama birliklerine kayıtlı üreticilerin, üretim sezonunda su kullanım hizmet bedelinin yüzde 50'sinin tamamını dönemi içerisinde ödeme takvimine uygun olarak ödemiş olması ve su kullanım hizmet bedelinin yüzde 50'sinin sulama birliği hesabına aktarılmasını sağlamak için düzenlenen muvafakatname ile birliğe başvurmuş olması gerekecek.

Sulama kooperatifine kayıtlı üreticilerin de üretim sezonunda su kullanım hizmet bedelinin tamamını dönemi içerisinde sulama kooperatiflerince ilan edilen ödeme takvimine uygun olarak ödemiş olması ve su kullanım hizmet bedelinin tamamının ödendiğine dair üretici adına düzenlenmiş belgelerle kooperatife müracaat etmiş olması şartı aranacak.

Ödeme bakanlık tarafından yapılacak

Su kullanım hizmet bedelinin geriye kalan yüzde 50'si için hazırlanan icmaller, ödenmek üzere haziran, ağustos, ekim ve aralık aylarının ilk haftası içinde Bakanlığa gönderilecek. Bakanlık bütçe imkanları çerçevesinde ödemeleri yapacak.

Ön yüklemeli ve peşin ödemeli elektronik kartlı sayaç kullanımlarına, sulama birliği veya sulama kooperatifi tarafından sulanan bitkinin, birim alana çiftlik sulama suyu ihtiyacına göre belirlenecek bitki sulama suyu ihtiyacına göre hesaplanan miktardan daha fazla su yüklemesi yapılmayacak.

Çiftçinin peşin ödemelerinde, su kullanım hizmet bedelinin yüzde 50'si su kullanıcı üretici tarafından sulama birliğine ödenecek ve ödenen bu miktar Bakanlık tarafından sulama birliğine üreticiler adına yapılacak ilk ödeme taksitinin icmalinde yer alacak. Sulama birliğince sonradan yapılan ölçüm çalışmalarıyla tahakkuk eden su kullanım hizmet bedelinin fazla ya da az olma durumuna göre mahsuplaşma işlemi yapılacak.

İl veya ilçe müdürlükleri, kontrol, askı, itiraz ve değerlendirme süreçleri bittikten sonra icmalleri onaylayarak 17 Kasım 2023 tarihi mesai bitimine kadar Bakanlığa gönderecek.

Su kullanım hizmet bedeline ilişkin 31 Aralık 2023 tarihine kadar oluşabilecek ödeme talepleriyle ilgili olarak icmal, askı, kontrol ve onay süreçleri ilgili birimlerince belirlenip, gerekli iş ve işlemler yapıldıktan sonra onaylanarak 9 Şubat 2024 günü mesai bitimine kadar Bakanlığa gönderilecek.

Bu desteğe başvuran çiftçi, destek ödemesinin Bakanlıkça belirlenen usul ve esaslara göre yapılmasını kabul edecek. Ödemeler bankanın ilgili şubelerinde daha önce çiftçiler adına açılan veya açılacak olan hesaplara yapılacak.

Tebliğ, 1 Ocak 2023 tarihinden geçerli olmak üzere yürürlüğe girdi.⁸

Malatya, Gaziantep ve Hatay'daki bazı yerler sanayi alanı ilan edildi

Malatya, Gaziantep ve Hatay'daki bazı yerlerin sanayi alanı olarak belirlenmesi kararlaştırıldı.

Konuya ilişkin Cumhurbaşkanı Kararları, Resmi Gazete'de yayımlandı.

⁸ Tarım ve Orman Bakanlığından: Tarımsal Sulama Amaçlı Su Kullanım Hizmet Bedelinin Desteklenmesine İlişkin Uygulama Tebliği (No: 2023/29). Resmi Gazete, Sayı: 32182. (6 Mayıs 2023).
<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/05/20230506-15.htm>

Buna göre, Malatya'nın Yeşilyurt ilçesindeki alan "Yeşilyurt Sanayi Alanı", Gaziantep'in Nurdağı ve İslahiye ilçelerindeki alanlar "Nurdağı Sanayi Alanı" ile "İslahiye Sanayi Alanı", Hatay'ın Kırıkhan ilçesindeki alan ise "Hatay Kırıkhan (Roketsan) Sanayi Alanı" olarak tespit edildi.

Söz konusu düzenlemeler, "Olağanüstü Hal Kapsamındaki Sanayi İşyerlerine İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi" gereğince yapıldı.

Öte yandan, bir başka Cumhurbaşkanlığı Kararı'yla da Sakarya'nın Akyazı ve Karapürçek ilçelerindeki alan "Alüminyum Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi (ASAŞ) Sakarya Özel Endüstri Bölgesi" olarak ilan edildi.⁹

İdari para cezaları taksitlendirilebilecek

İdari para cezalarının uygulanmasına yönelik hükümleri de içeren kabahatler kanununun bazı maddelerine ilişkin esasları belirleyen tahsilat genel tebliği Resmi Gazete'de yayımlandı.

Tebliğe göre, idari para cezalarının, muhatap olanın ekonomik durumunun müsait olmaması halinde ödeme süresi içinde taksitlendirilmesi talep edilebilecek. Cezalar, 4 eşit taksitte ve birinci taksit idari para cezasının ödeme süresi içinde, geri kalan üç taksit ise cezanın tebliğ tarihinden itibaren 1 yıl içinde cezayı veren birim tarafından belirlenecek sürelerde ödenecek.

Taksitlerin zamanında ve tam olarak ödenmemesi halinde, idari para cezasının kalan kısmı muaccel hale gelerek takip edilecek. Ancak, takibi kesinleşme şartına bağlı olan idari para cezalarının taksitlerinin süresinde ödenmemesi nedeniyle bu cezaların kalan kısmının takip edilebilmesi, cezanın kesinleşmiş olma şartına bağlı olacak.

İdari para cezasının ödeme süresi içinde ödenmesi halinde, cezadan %25 oranında indirim yapılacaktır. Cezanın ödenmiş olması, idari yaptırım kararına karşı süresi içinde kanun yoluna başvurmaya engel teşkil etmeyecektir.¹⁰

⁹ Malatya İli, Yeşilyurt İlçesinde Bulunan Sınırları Gösterilen Alanın Yeşilyurt Sanayi Alanı Olarak Belirlenmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 7225). Resmi Gazete, Sayı: 32182. (6 Mayıs 2023).

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/05/20230506-2.pdf>

Gaziantep İli, Nurdağı İlçesinde Bulunan Sınırları Gösterilen Alanın Nurdağı Sanayi Alanı Olarak Belirlenmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 7226). Resmi Gazete, Sayı: 32182. (6 Mayıs 2023).

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/05/20230506-3.pdf>

Gaziantep İli, İslahiye İlçesinde Bulunan Sınırları Gösterilen Alanın İslahiye Sanayi Alanı Olarak Belirlenmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 7227). Resmi Gazete, Sayı: 32182. (6 Mayıs 2023).

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/05/20230506-4.pdf>

Hatay İli, Kırıkhan İlçesinde Bulunan Sınırları Gösterilen Alanın Hatay Kırıkhan (Roketsan) Sanayi Alanı Olarak Belirlenmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 7228). Resmi Gazete, Sayı: 32182. (6 Mayıs 2023).

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/05/20230506-5.pdf>

Sakarya İli, Akyazı ve Karapürçek İlçelerinde Bulunan Sınırları Gösterilen Alanın ASAŞ Alüminyum Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi Sakarya Özel Endüstri Bölgesi Olarak İlan Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 7229). Resmi Gazete, Sayı: 32182. (6 Mayıs 2023).

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/05/20230506-6.pdf>

¹⁰ Hazine ve Maliye Bakanlığı (Gelir İdaresi Başkanlığı)'ndan: Tahsilat Genel Tebliği (Seri: B Sıra No: 18). Resmi Gazete, Sayı: 32186. (10 Mayıs 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/05/20230510-13.htm>